

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства внутрішніх
справ України

_____ 2022 року № _____

ПОРЯДОК
розроблення політики запобігання аваріям на об'єкті підвищеної
небезпеки

I. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає механізм розроблення політики запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки 1 та 2 класу (далі – Політика), вимоги до її змісту, строки перегляду та процедуру оцінки її ефективності.

2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

аварія — небезпечна подія техногенного характеру, що спричинила ураження, травмування населення або створює на окремій території чи території суб'єкта господарювання загрозу життю або здоров'ю населення та призводить до руйнування будівель, споруд, обладнання і транспортних засобів, порушення виробничого або транспортного процесу чи спричиняє наднормативні, аварійні викиди забруднюючих речовин та інший шкідливий вплив на навколишнє природне середовище;

оцінка ефективності Політики — оцінювання оператором визначених та вжитих заходів запобігання аваріям на об'єкті підвищеної небезпеки (далі – ОПН);

система управління безпекою — комплекс заходів та дій оператора, спрямованих на недопущення та мінімізацію виникнення аварії на ОПН, що реалізуються ним у внутрішній організаційній структурі, а також у визначенні вимог до персоналу, оцінюванні ризиків, здійсненні оперативного контролю та управління змінами в заходах безпеки, моніторингу їх виконання та перегляду, плануванні на випадок виникнення надзвичайних ситуацій.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Кодексі цивільного захисту України, Законі України «Про об'єкти підвищеної небезпеки».

3. Політика затверджується розпорядчим документом оператора та надається ДСНС або її територіальному органу:

для ОПН, що експлуатуються, — разом із результатами ідентифікації об'єкта підвищеної небезпеки, який він експлуатує;

для ОПН, закінчених будівництвом, — не пізніше ніж за 30 календарних днів до дня подання до відповідного органу державного архітектурно-

будівельного контролю заяви про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта та видачу сертифіката.

II. Вимоги до структури Політики

1. Структура Політики складається із вступної та основної частин:
система управління безпекою;
зобов'язання оператора щодо забезпечення безпеки ОПН.

2. Вступна частина Політики повинна відображати:

1) загальні відомості про оператора та ОПН, для якого розроблено Політику (вид ОПН відповідно до КВЕД, внутрішня структура; розподіл функцій, обов'язків та відповідальності персоналу ОПН);

2) мету, яку бажає досягти оператор заходами, передбаченими в Політиці;

3) зобов'язання оператора:

оцінка загрози виникнення аварій та їх можливого переходу на рівень надзвичайних ситуацій з урахуванням наявних небезпечних речовин та речовин, які можуть бути утворені під час аварії, у межах підприємства;

ужиття всіх необхідних заходів для запобігання аваріям та ліквідації їх наслідків;

надання компетентному органу інформації для оцінювання потенційної небезпеки ОПН для населення, інших об'єктів та територій і можливості виникнення транскордонного впливу аварії;

забезпечення належного виконання Політики;

4) спосіб і місце оприлюднення відомостей про розроблену Політику.

3. Система управління безпекою спрямовується на розв'язання таких питань:

1) організаційна структура і персонал — визначення та виконання заходів безпеки шляхом установлення функцій, обов'язків персоналу та його поінформованості; вимог до навчання персоналу і способи його здійснення, вимоги до осіб, які виконують роботи згідно із договором підряду, субпідряду, заходи із навчання діям у разі виникнення аварійної ситуації;

2) ідентифікація та оцінювання основних загроз — затвердження та виконання процедур визначення основних загроз, що можуть виникнути під час нормальної експлуатації обладнання, а також під час виникнення відхилень у

роботі обладнання і порушення його роботи внаслідок аварії, оцінка їх ймовірності та тяжкості;

3) оперативний контроль — визначення, затвердження, запровадження оператором на ОПН процедур, інструкцій з безпечної експлуатації ОПН, управління системою безпеки, її експлуатація в умовах тимчасових простоїв;

4) управління змінами — визначення оператором та впровадження процедур планування модернізації ОПН;

5) планування на випадок виникнення аварійної ситуації — розроблення та впровадження планів локалізації і ліквідації аварій та їх наслідків на ОПН, методів систематичного контролю за їх реалізацією, переглядом та оновленням, запланованих заходів з навчання персоналу ОПН діям, передбаченим цими планами, у тому числі працівників аварійно-рятувальних служб та персоналу, тимчасово задіяному для виконання робіт на території ОПН;

6) моніторинг виконання — визначення та виконання процедур поточного оцінювання відповідності цілям, встановлених оператором у Політиці і системі управління безпекою, а також механізмів розслідування та вжиття відповідних коригувальних заходів у разі недосягнення таких цілей;

7) аудит і перегляд — визначення та виконання оператором процедур оцінки ефективності та придатності визначеної ним системи управління безпекою та заходів Політики, документальне підтвердження показників Політики та системи управління безпекою.

4. У Політиці оператор також відображає заплановані ним заходи, спрямовані на забезпечення належного рівня захисту ОПН, виконання вимог законодавства щодо ОПН з питань цивільного захисту, пожежної і техногенної безпеки, охорони праці, екологічної безпеки та охорони навколишнього природного середовища, санітарно-епідемічної безпеки та містобудування, а саме:

1) здійснення заходів із впровадження автоматизованих систем раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення людей у разі їх виникнення і систем автоматичного протипожежного захисту;

2) створення диспетчерської служби;

3) створення об'єктових формувань та, у передбачених законодавством випадках, спеціалізованих служб цивільного захисту, необхідної для їх функціонування матеріально-технічної бази;

- 4) розроблення та впровадження планів локалізації і ліквідації аварій та їх наслідків;
- 5) проведення об'єктових тренувань і навчань з питань цивільного захисту;
- 6) забезпечення своїх працівників засобами колективного та індивідуального захисту;
- 7) створення і використання матеріальних резервів для запобігання та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- 8) організація та здійснення під час виникнення надзвичайних ситуацій заходів з евакуації працівників та майна оператора;
- 9) забезпечення аварійно-рятувального обслуговування оператора;
- 10) страхування цивільної відповідальності суб'єктів господарювання за шкоду, яка може бути заподіяна пожежами та аваріями на ОПН;
- 11) здійснення інженерно-технічних заходів цивільного захисту.

III. Оцінка ефективності та перегляд Політики

1. Результатом оцінки ефективності Політики для оператора є виявлення недоліків та прогалин у заходах і діях, які забезпечують безпеку та систему управління безпекою на ОПН.

Оператор аналізує та робить висновки про достатність / недостатність дій із вжиття заходів безпеки з підтвердженням та документуванням таких висновків.

2. Висновки за результатами оцінки ефективності Політики є підставою для вжиття оператором додаткових заходів безпеки на ОПН, забезпечення захисту персоналу ОПН і населення в разі виникнення аварії на ОПН, у тому числі:

перегляду та внесення змін до відповідних документів, що визначають заходи із забезпечення безпеки ОПН, запобігання аваріям, реагування на них, локалізації та ліквідації аварій та їх наслідків;

удосконалення роботи автоматизованих систем контролю.

3. З метою досягнення високого рівня захисту на ОПН оператор постійно переглядає Політику, а у разі відсутності підстав для такого перегляду один раз на п'ять років здійснює оцінку її ефективності і (за необхідності) вносить до неї зміни.

4. Політика також переглядається і до неї вносяться зміни в разі:
зміни технології виробництва, кількості небезпечних речовин на об'єкті,
модернізації устаткування;
виникнення аварії на ОПН;
внесення змін до чинних або прийняття нових нормативно-правових актів
у сфері діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної безпеки.

5. Оновлена Політика подається оператором до ДСНС або її
територіального органу протягом десяти робочих днів після її затвердження.

6. Перевірка відповідності Політики вимогам цього Порядку
здійснюється також територіальним органом ДСНС під час проведення заходів
державного нагляду (контролю).

**Начальник відділу організаційно-планової
роботи Управління взаємодії з Державною
службою України з надзвичайних ситуацій
Міністерства внутрішніх справ України**

Василь СКАКУН